

Sygn. akt II C 270/17

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2017 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach - Ośrodek (...) w R., II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Barbara Konińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Kotlarz

po rozpoznaniu w dniu 3 października 2017r. w Rybniku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) - LOGISTYKA Sp. z o.o. w K.

przeciwko Wojewódzkiemu Szpitalowi (...) w J.

o zapłatę

postanawia:

1. umorzyć postępowanie;
2. zasądzić od pozwanego na rzecz powódki kwotę 24.642 zł (dwadzieścia cztery tysiące sześćset czterdzieści dwa złote) z tytułu kosztów procesu.

Sędzia

Sygn. akt II C 270/17

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 3 października 2017r.

Powódka (...) -LOGISTYKA Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. w dniu 1 marca 2017r. wniosła do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko pozwanemu Wojewódzkiemu Szpitalowi (...) w J. domagając się zapłaty od pozwanego kwoty 204.489,77 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 196.228,17 zł liczonymi od dnia 25 lutego 2017r. do dnia zapłaty i odsetkami ustawowymi od kwoty 8.261,60 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, zasądzenia zwrotu kosztów sądowych w wysokości 2.557 zł oraz zasądzenia zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka podała, że zawarła z pozwanym umowy na dostawę i sprzedaż produktów leczniczych. Podniosła, iż zamówione przez pozwanego produkty lecznicze zostały pozwanemu dostarczone zgodnie z jego zamówieniem, pozwany zaś mimo upływu terminów płatności wskazanych w poszczególnych fakturach VAT nie dokonał zapłaty za dostarczone mu produkty. Wskazała, że na dzień wniesienia pozwu pozwany posiada względem niej zadłużenie w kwocie 204.489,77 zł, na która składa się kwota 196.228,17 zł tytułem należności głównej wynikającej z faktur objętych pozwem oraz kwota 8.261,60 zł tytułem skapitalizowanych odsetek obliczonych od kwoty niezapłaconych faktur w wysokości odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych do dnia 24 lutego 2017r. Dodła także, iż cała należność dochodzona pozwem jest wymagalna, nieprzedawniona oraz bezsporna.

Postanowieniem z dnia 8 maja 2017r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie (sygn. akt VI Nc-e 365364/17) stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gliwicach.

Zarządzeniem z dnia 20 czerwca 2017r. sprawa została przekazana do tutejszego Sądu.

Pismem z dnia 27 lipca 2017r. powódka w związku ze spłatą części zobowiązania przez pozwanego cofnęła powództwo w części tj. co do kwoty 196.228,17 zł wraz ze zrzeczeniem się roszczenia oraz wniosła o zasądzenie od pozwanego kwoty 8.261,60 zł tytułem należności głównej (skapitalizowane odsetki od pozwu) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, kwoty 2.135,93 zł tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie naliczonych od spłaconej przez powoda należności głównej w wysokości 196.228,17 zł oraz zasądzenie kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych z uwzględnieniem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W dniu 14 września 2017r. pozwany złożył odpowiedź na pozew wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z normami przepisanyymi.

W uzasadnieniu pozwany podał, że uiścił na rzecz powódki pozostałą należność główną wraz z odsetkami. Podniósł, iż w jego ocenie wytoczenie powództwa było przedwczesne i nieuzasadnione, gdyż powódka zdaje sobie sprawę z jego trudnej sytuacji finansowej i niejednokrotnego braku możliwości terminowego realizowania zobowiązań.

Na rozprawie w dniu 3 października 2017r. powódka cofnęła powództwo w całości wraz z zrzeczeniem się roszczenia oraz wniosła o zasądzenie kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych z uwzględnieniem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Sąd ustalił i zważył:

Zgodnie z art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Cofnięcie pozwu jest cofnięciem wniosku o udzielenie ochrony prawnej roszczeniu procesowemu. Jest wyrazem prawa powoda do dysponowania przedmiotem procesu oraz przejawem odwołałości czynności procesowych. Jeżeli pozew zostanie skutecznie cofnięty, to udzielenie ochrony prawnej przez wydanie wyroku stanie się bezprzedmiotowe i niedopuszczalne - sąd zobligowany jest do wydania postanowienie o umorzeniu postępowania (art. 355 k.p.c.). Do czasu rozpoczęcia rozprawy wystarczy, że powód złoży samo oświadczenie, iż cofa pozew. Później nadal może on cofnąć pozew, ale tylko jeśli oświadczy, że zrzeka się (rezygnuje) roszczenia - co miało miejsce w niniejszej sprawie albo jeżeli pozwany wyrazi zgodę na cofnięcie pozwu.

Sąd co do zasady związany jest cofnięciem pozwu. Obowiązany jest jednak zawsze dokonać oceny, czy w świetle zgromadzonego materiału procesowego czynności wymienione w art. 203 § 4 k.p.c. nie są sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego lub czy zmierzają do obejścia prawa. Stwierdzenie tych okoliczności ma ten skutek, że mimo złożenia przez stronę odpowiedniego oświadczenia sąd prowadzi nadal postępowanie, wydawszy uprzednio postanowienie stwierdzające uznanie tych czynności za niedopuszczalne i odmawiające umorzenia postępowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1966r., sygn. akt II CR 387/66, OSNC 1967, nr 7-8, poz. 133). Artykuł 203 § 4 k.p.c., który poddaje cofnięcie pozwu kontroli sądu, nie określa co należy rozumieć przez sprzeczność z prawem lub z zasadami współżycia społecznego, czy też zmierzanie do obejścia prawa. Przepis ten nawiązuje - choć nie bezpośrednio - do regulacji zawartej w art. 58 k.c. i na tle tego przepisu należy więc oceniać, czy czynność powoda jest dopuszczalna. Należy przyjmować domniemanie tej zgodności, gdyż niezgodność musi wynikać wyraźnie z zebranego w sprawie materiału lub oświadczeń stron (postanowienie Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 2 lutego 2015r., sygn. akt IX CA 91/15, LEX nr 1646034). Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przewidziane w art. 203 § 4 k.p.c., tym samym cofnięcie pozwu jest dopuszczalne i postępowanie należało umorzyć.

W postanowieniu o umorzeniu postępowania na skutek cofnięcia pozwu, jako orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, sąd rozstrzyga o kosztach. Generalną zasadą orzekania o zwrocie kosztów procesu jest reguła odpowiedzialności za te koszty stosownie do wyniku procesu co do istoty sporu. Zasadę tę wyraża art. 98 § 1 k.p.c., po myśli którego strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Stosownie zaś do art. 203 § 2 k.p.c. w wypadku cofnięcia pozwu obowiązek zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego, na jego żądanie, obciąża powoda bez względu na przyczynę cofnięcia. Jednakże, jak wynika z ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, dopuszczalne jest odstępstwo od tej zasady w sytuacji, gdy powód wykaże, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw lub celowej obrony, z uwzględnieniem okoliczności istniejących w dacie wytoczenia pozwu. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy cofnięcie pozwu jest konsekwencją zaspokojenia przez pozwanego wymagalnego w chwili wytoczenia powództwa roszczenia powoda. W rozumieniu przepisów o kosztach procesu (art. 98 k.p.c.) pozwanego należy uznać wówczas za stronę przegrywającą sprawę (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 1951r., sygn. akt C 593/51, OSN(C) 1952, nr 2, poz. 49, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012r., sygn. akt II CZ 208/11, LEX nr 1214570, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2013r., sygn. akt IV CZ 8/13 LEX nr 1318484, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27 lutego 2015r., sygn. akt VI ACa 632/14). W tym jednakże przypadku to na powodzie spoczywa ciężar wykazania, że wystąpienie z pozwem było niezbędne do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony i faktycznie doszło do jego zaspokojenia w toku procesu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2011r. sygn. akt IV CZ 111/10, LEX nr 898274, postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29 marca 2012r., sygn. akt I ACz 491/12 LEX nr 1136094). W postanowieniu z dnia 14 maja 1966r. Sąd Najwyższy (sygn. akt I PZ 30/66 niepubl.) podniósł także, iż nie ma żadnych argumentów za odmiennym traktowaniem powoda, który cofnął pozew od takiego powoda, który pomimo zaspokojenia roszczenia nie cofa pozwu i naraża się wprawdzie na oddalenie powództwa, ale zachowuje jednak prawo do zwrotu kosztów procesu.

Przenosząc te ogólne rozważania na grunt niniejszej sprawy należy podnieść, iż powódka pismem z dnia 12 października 2016r. wezwała pozwanego do dobrowolnego uregulowania długu i wyjaśnienia ewentualnych spornych kwestii w zakresie zadłużenia pozwanego. Pozwany w piśmie z dnia 2 listopada 2016r. zaproponował rozłożenie zaległych wierzytelności na raty. Powódka pismem z dnia 22 listopad 2016r. poinformowała pozwanego, że wyraża zgodę na spłatę zadłużenia w pięciu ratach. Pozwany w wyznaczonym terminie nie uregulował jednak zadłużenia wobec powódki. Pozwany dopiero po dniu wniesienia pozwu tj. 27 marca 2017r. oraz 13 kwietnia 2017r. dokonał spłaty zadłużenia dochodzonego przez powódkę.

W świetle powyższego nie może budzić wątpliwości, że w rozpoznawanej sprawie do realizacji roszczenia, które objęte było żądaniem pozwu, doszło już po zainicjowaniu postępowania sądowego.

Sąd o kosztach orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

W ocenie Sądu brak jest bowiem podstaw do zastosowania przepisu art. 101 k.p.c., który przewiduje wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. W myśl art. 101 k.p.c. pozwanemu pomimo uwzględnienia powództwa należy się zwrot kosztów procesu jeżeli nie dał powodu do wytoczenia powództwa i przy pierwszej czynności procesowej uznał żądanie pozwu. Obie te przesłanki muszą być spełnione łącznie. Uznanie powództwa musi być jednoznaczne i nie budzące wątpliwości a nadto dokonane przy pierwszej czynności procesowej podjętej po doręczeniu odpisu pozwu a więc w odpowiedzi na pozew, a w przypadku gdyby nie była złożona, na pierwszej rozprawie. Powódka wzywała pozwanego pismem z dnia 12 października 2016r. do zapłaty roszczenia a więc przed wniesieniem pozwu. Nie oznacza to jednak, że powódka uzyskałaby dobrowolnie zaspokojenie roszczenia bez wytoczenia powództwa. Pozew wniesiono w dniu 1 marca 2017r. Pozwany przy pierwszej czynności uznał żądanie jednak nie została spełniona druga przesłanka ponieważ po upływie terminów płatności wynikających z faktur powódka wezwała pozwanego do dobrowolnego spełnienia świadczenia i świadczenie nie zostało spełnione. Pierwsza wpłata dokonana została dopiero po wniesieniu pozwu tj. w dniu 27 marca 2017r., a kolejna w dniu 13 kwietnia 2017r. Nadto jak wskazuje się w doktrynie, przepis art. 101 k.p.c. premiuje lojalne zachowanie się pozwanego (dłużnika) i chroni go przed szykanami

wierzyciela, wytaczającego zbędne procesy. Powódkę trudno jednak uznać za wytaczającą proces zbędnie czy dla sztykany.

Sąd stwierdził również brak podstaw do zastosowania przepisu art. 102 k.p.c. zgodnie z którym sąd może w wypadkach szczególnie uzasadnionych zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis nie konkretyzuje wypadków szczególnie uzasadnionych. Ma on miejsce wówczas, gdy z uwagi na okoliczności faktyczne konkretnej sprawy zastosowanie ogólnych zasad odpowiedzialności za wynik procesu byłoby sprzeczne z zasadą słuszności. Podstawą do takiej oceny może być zachowanie się strony w procesie, jak i jej sytuacja pozaprosesowa (stan majątkowy, szczególna sytuacja zdrowotna i życiowa), przy czym zła sytuacja finansowa, stanowiąca podstawę do zwolnienia strony od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, nie wyczerpuje sama w sobie przesłanek zastosowania art. 102 k.p.c., a przepis ten, z uwagi na swój szczególny charakter, nie może być wykładany rozszerzająco i wyklucza uogólnienie. Sposób skorzystania z przepisu art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstępnie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór (wyrok Sądu Najwyższego z 19 maja 2006r., sygn. akt III CK 221/05, L.). Podkreślić należy także, iż zastosowanie przepisu art. 102 k.p.c. łączy się ze swoistą restrykcją w stosunku do przeciwnika procesowego, który sprawę wygrał. W konsekwencji stosowanie tego przepisu musi się odbywać z bardzo dużą ostrożnością. W niniejszej sprawie trudna sytuacja finansowa pozwanego oraz charakter prowadzonej działalności a także uznanie powództwa po upływie terminu wymagalności roszczenia oraz spełnienie świadczenia po wniesieniu pozwu nie uzasadnia skorzystania z art. 102 k.p.c. bowiem zasądzenie zwrotu poniesionych przez powódkę kosztów procesu na rzecz wygrywającej powódki nie jest sprzeczne z powszechnym odczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego.

Końcowo podkreślić należy, iż w ocenie Sądu, postrzegając szczególny rodzaj zadań spełnianych przez szpitale wskazać trzeba, że ustawodawca nie uznał za stosowne podmiotów tych zwolnić od kosztów sądowych. W konsekwencji ustawa w zakresie kosztów procesu nie różnicuje podmiotów z uwagi na charakter ich działalności. Nadto występująca niekiedy praktyka odmiennego traktowania podmiotów finansowanych ze środków publicznych narusza zasadę równości podmiotów uczestniczących w procesie i nie może być akceptowana. Sąd nie może także akceptować, iż dłużnik, nawet jeśli jest nim podmiot szczególnie taki jak szpital, nie reguluje w terminie długów i naraża wierzyciela na poniesienie dodatkowych kosztów, które są niezbędne i celowe tj. opłaty sądowej od pozwu.

Dlatego na mocy art. 98 k.p.c. zasądzone od pozwanego na rzecz powódki zwrot kosztów procesu na które składają się uiszczona opłata sądowa 10.225 zł i koszty zastępstwa prawnego 14.417 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

Sędzia:

/SSO B. K./

Sygn. akt II C 270/17

R., dnia 18 października 2017r.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować wpływ uzasadnienia postanowienia oraz okoliczność, iż projekt uzasadnienia sporządziła Pani asystent sędziego Justyna Gilner;
2. doręczyć odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem:
 - pełnomocnikowi pozwanego – r.pr. P. K.;
3. przedłożyć akta po upływie 14 dni od wykonania lub z wpływem zażalenia sędziemu referentowi w celu rozważania zastosowania art. 395 § 2 k.p.c.

SSO Barbara Konińska